

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 7/14
V Luxemburgu 22. januára 2014

Rozsudok vo veci C-270/12
Spojené kráľovstvo/Parlament a Rada

Právomoc Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy intervenovať v naliehavej situácii na finančných trhoch členských štátov, aby sa upravil alebo zakázal predaj nakrátko, je zlučiteľný s právom Únie

Výkon tejto právomoci, vymedzený rôznymi kritériami a podmienkami, ktoré ohraničujú pôsobnosť tohto orgánu, nenarušuje režim delegovania právomocí stanovený Zmluvou o FEÚ

V roku 2012 Európska únia prijala nariadenie s cieľom aproximovať predaj nakrátko v kontexte finančnej krízy¹. Predaj nakrátko je prax, ktorá spočíva v predaji aktív a cenných papierov, ktoré nie sú v čase predaja vo vlastníctve predávajúceho, s úmyslom dosiahnuť zisk zo zníženia ich ceny. Nariadenie má za cieľ najmä zabrániť, aby v prípade nepriaznivého vývoja na finančných trhoch ceny finančných nástrojov nekontrolovane neklesali v dôsledku predaja nakrátko.

Nariadenie bolo prijaté na základe článku 114 ZFEÚ, ktorý umožňuje prijatie aproximačných opatrení potrebných na vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu. Článok 28 nariadenia udeľuje Európskemu orgánu pre cenné papiere a trhy („ESMA“) určité intervenčné právomoci. ESMA môže prijať právne záväzné akty týkajúce sa finančných trhov členských štátov Únie, ak existuje hrozba pre riadne fungovanie a integritu finančných trhov alebo stabilitu celého finančného systému v Únii alebo jeho časti.

V máji 2012 Spojené kráľovstvo podalo žalobu pred Súdnym dvorom s cieľom dosiahnuť zrušenie článku 28 nariadenia. Spojené kráľovstvo najmä uvádza, že ESMA disponuje širokou diskrečnou právomocou politickej povahy v rozpore so zásadami práva Únie týkajúcimi sa delegovania právomocí. Spojené kráľovstvo tiež uvádza, že článok 114 ZFEÚ nepredstavuje správny právny základ na prijatie pravidiel uvedených v článku 28 nariadenia.

Vo svojom dnes vyhlásenom rozsudku Súdny dvor po prvé konštatuje, že článok 28 nariadenia nepriznáva ESMA žiadnu samostatnú právomoc, ktorá by išla nad rámec právomocí, ktoré mu boli zverené pri jeho zriadení.² Súdny dvor tiež zdôrazňuje, že výkon právomocí uvedených v tomto článku je vymedzený rôznymi kritériami a podmienkami, ktoré ohraničujú pôsobnosť ESMA.

Na jednej strane ESMA totiž môže prijímať opatrenia uvedené v predmetnom článku iba vtedy, pokiaľ uvedené opatrenia reagujú na hrozbu pre finančné trhy alebo stabilitu celého finančného systému v Únii alebo jeho časti a majú cezhraničný účinok. Navyše akékoľvek opatrenie ESMA je viazané na podmienku, že buď žiadny príslušný vnútroštátny orgán neprijal opatrenie na odvrátenie tejto hrozby, alebo že jeden, prípadne viac týchto orgánov prijalo opatrenia, ktoré sa ukázali ako nevhodné tejto hrozbe čeliť.

Na druhej strane ESMA musí overiť, v akom rozsahu takéto opatrenia umožňujú i) významným spôsobom riešiť hrozbu pre finančné trhy alebo stabilitu finančného systému v Únii alebo ii)

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 236/2012 zo 14. marca 2012 o predaji nakrátko a určitých aspektoch swapov na úverové zlyhanie (Ú. v. EÚ L 86, s. 1).

² Pozri nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/77/ES (Ú. v. EÚ L 331, s. 84).

významne zlepšiť schopnosť príslušných vnútroštátnych orgánov monitorovať túto hrozbu. ESMA musí tiež dbať o to, aby tieto opatrenia nevytvárali riziko regulačnej arbitráže a nemali škodlivý vplyv na efektívnosť finančných trhov najmä znižovaním likvidity na týchto trhoch alebo vytváraním neistoty pre účastníkov trhu, ktorý je neúmerný vzhľadom na prínosy opatrení.

Súdny dvor okrem toho uvádza, že ESMA je povinný vykonávať konzultácie s Európskym výborom pre systémové riziká a v prípade potreby s ostatnými príslušnými orgánmi. ESMA navyše musí príslušným vnútroštátnym orgánom oznámiť opatrenie, ktoré navrhuje prijať. ESMA tiež prislúcha v náležitých intervaloch (minimálne každé tri mesiace) znovu preskúmať opatrenia, aj keď opatrenia majú iba dočasnú povahu. Podrobné vymedzenie intervenčných právomocí zverených ESMA je zvýraznené skutočnosťou, že Komisia je splnomocnená prijať delegované akty bližšie určujúce kritériá a faktory, ktoré musia príslušné orgány a ESMA zohľadniť pri určovaní toho, či sa vyskytli nepriaznivé udalosti alebo nepriaznivý vývoj, ako aj hrozby pre finančné trhy alebo stabilitu finančného systému Únie.

Za týchto okolností Súdny dvor rozhodol, že **právomoci, ktorými disponuje ESMA, sú presne vymedzené a môžu byť predmetom súdneho preskúmania vzhľadom na ciele stanovené orgánom, ktorý ich na ESMA delegoval.** Súdny dvor z toho vyvodzuje, že **tieto právomoci sú zlučiteľné so Zmluvou o FEÚ.**

Po druhé Súdny dvor poznamenáva, že keďže Zmluva o FEÚ výslovne umožňuje, aby orgány, úrady a agentúry Únie prijímali akty so všeobecnou pôsobnosťou, ESMA je oprávnený prijímať takéto akty.

Po tretie Súdny dvor konštatuje, že článok 28 nariadenia neporušuje režim delegovania právomocí stanovený Zmluvou o FEÚ. V tejto súvislosti Súdny dvor spresňuje, že tento článok, ktorý zveruje ESMA určité rozhodovacie právomoci v oblasti, ktorá si vyžaduje osobitnú technickú a odbornú expertízu, nemožno posudzovať izolovane. Naopak, tento článok treba chápať ako súčasť súhrnu pravidiel, ktorých účelom je, aby príslušným vnútroštátnym orgánom a ESMA boli udelené intervenčné právomoci, aby sa dalo čeliť nepriaznivým vývojom ohrozujúcim finančnú stabilitu v rámci Únie a dôveru trhov. Na tento účel musia mať uvedené orgány na zachovanie finančnej stability v rámci Únie možnosť ukladať dočasné obmedzenia na predaj nakrátko určitých cenných papierov alebo na uzatváranie zmlúv o swapoch na úverové zlyhania.

Po štvrté Súdny dvor poznamenáva, že článok 114 ZFEÚ neuvádza, že opatrenia prijaté normotvorcom Únie na základe tohto článku sa musia, pokiaľ ide o ich adresátov, obmedziť výlučne na členské štáty. V tomto kontexte Súdny dvor spresňuje, že prijatím článku 28 nariadenia sa normotvorca Únie usiloval stanoviť vhodný mechanizmus, ktorý umožňuje ESMA na poslednom stupni a za osobitných okolností prijať opatrenia uplatniteľné v celej únii, ktoré prípadne môžu mať podobu rozhodnutí adresovaných určitým účastníkom finančných trhov. Navyše článok 28 nariadenia má v duchu článku 114 ZFEÚ skutočne za cieľ aproximovať ustanovenia zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú dohľadu nad niektorými cennými papiermi a kontroly, v určitých situáciách, určitých obchodných transakcií týkajúcich sa týchto cenných papierov. Rovnako právomoci uvedené v článku 28 nariadenia majú v súlade s článkom 114 ZFEÚ za cieľ zlepšenie podmienok vytvárania a fungovania vnútorného trhu vo finančnej oblasti. Za týchto okolností Súdny dvor rozhodol, že **článok 114 ZFEÚ predstavuje vhodný právny základ na prijatie článku 28 nariadenia.**

Keďže všetky žalobné dôvody uvádzané Spojeným kráľovstvom boli zamietnuté, **Súdny dvor zamietol žalobu v celom jej rozsahu.**

UPOZORNENIE: Žalobou o neplatnosť sa možno domáhať zrušenia aktov inštitúcie Únie, ktoré sú v rozpore s právom Únie. Za určitých podmienok môžu členské štáty, európske inštitúcie a jednotlivci podať žalobu o neplatnosť na Súdny dvor alebo na Všeobecný súd. Ak je žaloba dôvodná, akt sa zruší. Dotknutá inštitúcia je povinná vykonať nápravu, pokiaľ ide o prípadnú právnu medzeru, ktorá vznikla v dôsledku zrušeného aktu.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

Úplné znenie rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Fotografie z vyhlásenia rozsudku sú k dispozícii na „Europe by Satellite“ ☎ (+32) 2 2964106